

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «Національна ідентичність»

Галузь знань		усі	Освітній рівень		бакалавр			
Спеціальність		усі	Семестр		3			
Освітньо-професійна програма		усі	Тип дисципліни		обов'язкова			
Факультет		усі	Кафедра		ФСПН			
Обсяг:	Кредитів ECTS	Годин	За видами занять:					
			Лекцій	Семінарських занять	Практичних занять	Лабораторних занять	Самостійна підготовка	Вид
	7	90	36	24	-	-	30	Залік

ВИКЛАДАЧІ

Яковенко Юлія Леонівна, jullyak@ukr.net

Автор близько 25 наукових статей у фахових виданнях України, а також монографії, присвяченої історії концесійної політики СРСР у 1920-30 роках. Досвід викладацької та наукової діяльності - 17 років.

АНОТАЦІЯ КУРСУ

Взаємозв'язок у структурно-логічній схемі

Пререквізити

Курси з історії України, історії української культури, філософії, основ правознавства.

Постреквізити

Курси з соціології, політології, українознавчих студій.

Компетенції відповідно до освітньо-професійної програми

Soft- skills / Загальні компетентності (ЗК)

Результатами вивчення курсу «Національна ідентичність» є розвиток загальних компетентностей, а саме здатності до критичного мислення, до свідомої, етичної та соціально відповідальної діяльності, навичок використання комунікативних технологій та міжособистісної взаємодії, історична компетентність. Важливими також є:

- громадянська – здатність особистості бути свідомим та відповідальним громадянином, діяти на засадах поваги до прав і свобод людини та громадянина; реалізовувати свої права і обов'язки; усвідомлювати цінності громадянського суспільства та необхідність його сталого розвитку, брати активну участь у громадському та політичному житті;
- соціальна – здатність до міжособистісної взаємодії, роботи в команді, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня;
- культурна – здатність виявляти повагу, цінувати та розвивати українську національну культуру, поважати багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність висловити своє ставлення до тих чи інших культурних проявів; здатність до вираження національної ідентичності, творчого самовираження;
- лідерська – здатність виявляти та удосконалювати лідерські здібності, організовувати команди на основі спільних цінностей, мотивувати людей до досягнення спільної мети; здатність планувати та приймати ефективні рішення у професійній діяльності та відповідального ставлення до обов'язків;
- етична – здатність усвідомлювати свої професійні можливості та діяти лише в межах рівня професійної підготовленості, діяти на основі етичних міркувань (мотивів), доброчесності, соціальної відповідальності, поваги до національних суспільно-державних цінностей, різноманітності та мультикультурності.

Результати навчання відповідно до освітньо-професійної (програмні результати навчання – ПРН)

Здобувач освіти після опанування курсу з НІ знає базові поняття та теорії, розуміє історичні, мовні, культурні, соціальні та політичні чинники формування національної ідентичності, вплив глобалізаційних чинників, інформаційних технологій та міграційних процесів на стан НІ, застосовує набуті знання для аналізу сучасних суспільно-політичних процесів, демонструє повагу до культурного розмаїття, толерантність та здатність до конструктивного міжкультурного діалогу, критично осмислює особисту приналежність до національної групи.

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Анотація	<p>У сучасному глобалізованому світі, де відбувається активне змішування культур, вивчення курсу «Національна ідентичність» є надзвичайно важливим для збереження власної культурної самобутності. Цей курс сприяє усвідомленню історичних, мовних та соціальних чинників, які формують ідентичність нації, а також допомагає здобувачам критично осмислювати виклики, пов'язані з гібридністю культур, інформаційними війнами та політичними маніпуляціями. Вивчення національної ідентичності (далі - НІ) є особливо актуальним в умовах воєнних конфліктів та загроз державному суверенітету, коли питання єдності нації набуває першочергового значення. Цей курс дозволяє глибше зрозуміти, як формуються національні наративи, як підтримується почуття спільності та яка роль ідентичності у консолідації суспільства й протидії зовнішнім викликам.</p>
Мета	<p><i>Метою викладання навчальної дисципліни є формування цілісного уявлення про природу, структуру та механізми формування національної ідентичності, сприяння розвитку здатності критично аналізувати процеси самоідентифікації в умовах глобалізації, культурного розмаїття та суспільно-політичних трансформацій. Цей курс має на меті не лише ознайомлення з теоретичними концепціями національної ідентичності, але й усвідомлення її практичного значення для розвитку демократичного суспільства, збереження культурної спадщини та зміцнення національної єдності.</i></p>
Формат	<p>Лекції (очний, дистанційний формат), практичні заняття (очний, дистанційний формат), консультації (очний, дистанційний формат), підсумковий контроль – екзамен (очний, дистанційний формат)</p>
АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ	<p>Дотримання академічної доброчесності здобувачами передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань: поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. <p>Порушенням академічної доброчесності здобувачами вважається: академічний плагіат, академічне шахрайство, фальсифікація результатів досліджень, посилань у власних публікаціях, будь-яких інших даних, у тому числі статистичних, що стосуються освітнього процесу та наукових досліджень; надання завідомо неправдивої інформації стосовно власної освітньої (наукової) діяльності чи організації освітнього процесу; використання без відповідного дозволу зовнішніх джерел інформації під час оцінювання результатів навчання; хабарництво; конфлікт інтересів; подарунок.</p> <p>За порушення академічної доброчесності здобувачі освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: повторне проходження оцінювання (контрольна робота, екзамен, залік тощо); повторне проходження відповідного освітнього компонента освітньої програми; позбавлення академічної стипендії; відрахування із закладу освіти.</p>

СТРУКТУРА ДИСЦИПЛІНИ “НАЦІОНАЛЬНА ІДЕНТИЧНІСТЬ”

№ з/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин (денна форма)				
		Усього	в т.ч.			
			Л	П (С)	Лаб	СРС
Модуль I. Національна ідентичність як соціокультурний феномен						
1.	Тема 1. Нація та ідентичність	6	3		-	2
2.	Тема 2. Національна ідентичність: поняття та механізми формування.	6	3	2	-	2
3.	Тема 3. Роль національної ідентичності.	6	3			2
4.	Тема 4. Національна ідентичність та національна безпека.	6	2	2	-	2
5.	Тема 5. Національна ідентичність в умовах глобалізації	6	2	2	-	2
Модуль II. Українська національна ідентичність						
6.	Тема 6. Феномен української національної ідентичності.	6	2	2	-	2
7.	Тема 7. Християнська ідентичність часів Русі.	6	2	2	-	2
8.	Тема 8. Становлення української ідентичності в козацьку добу.	6	2	2	-	2
9.	Тема 9. Українська національна ідентичність у XIX ст.	6	2	2	-	2
10.	Тема 10. Ідентифікаційні процеси в радянські часи. в Україні.	6	2	2		2
11.	Тема 11. Українська національна ідентичність в роки незалежності.	6	2	2		2
Модуль III. Державна політика із збереження та розвитку ідентичності						
12.	Тема 12. Державна політика України зі збереження та розвитку національної ідентичності.	6	2	2		2
13.	Тема 13. Мовне питання в контексті проблеми розвитку національної ідентичності	6	2	2		2
14.	Тема 14. Культурні маркери ідентичності.	6	2			2
15.	Тема 15. Національна ідентичність особистості.	6	2	2		2
Усього годин		90	36	24	-	30

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Ноутбук HP Laptop 15 (ЦП DualCore AMD, відеоадаптер AMD Radeon(TM) R4 Graphics, ОЗП 4 ГБ DDR4-2666), браузер Edge 44.18362.449.0, мультимедійний проектор Epson H429B - 1 од., презентер Samsung SDP-6500DXA - 1 од.
ПК 10 од., веб-версії Microsoft Office 365 (безкоштовна), Aris Express (безкоштовна), Ramus Educational (безкоштовна). Браузер Opera 66.0.3515.103.

ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Основна література	<p>1. Кіндратець О.М., Сергієнко Т.І. "Національна ідентичність як умова збереження та зміцнення державного суверенітету." Серія: Історія. Політологія 35-36 (2023): 78-89. URL: https://visnyk.mu.edu.ua/index.php/politologia/article/view/12</p> <p>2. Климончук, В. (2020). Національна ідентичність за умов глобалізації: дилеми та перспективи сучасної України. Вісник Львівського університету. Серія філософсько-політологічні студії, (33), 108-114. URL: http://fps-visnyk.lnu.lviv.ua/archive/33_2020/16.pdf</p> <p>3. Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації: монографія. Київ: «Видавництво Людмила», 2020. 364 с. URL: https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/dicer/D_26.053.12/Rydenko_monografija1904.pdf</p> <p>4. Мосієнко, О., Гордійчук, О., Клименко, І., & Кондратюк, Ю. (2024). Національна безпека України: аналіз ризиків та викликів. URL:http://eztuir.ztu.edu.ua/handle/123456789/8635</p> <p>5. Національна безпека в контексті європейської інтеграції України: підручник / Г. П. Ситник, М. Г. Орел; за ред. Г. П. Ситника. Київ: Міжрегіональна Академія управління персоналом, 2021. 372 с. URL: http://ipacs.knu.ua/pages/dop/336/files/7148e643-1410-42f1-a6b6-f4cf15aeb638.pdf</p> <p>6. Національна безпека: світоглядні та теоретико-методологічні засади : монографія / за заг. ред. О. П. Дзьобаня. Харків : Право, 2021. 776 с. URL: https://ippi.org.ua/sites/default/files/monografiya- page 1-5.pdf</p> <p>7. Поліщук Р. М. Культурна ідентичність як субстанційний чинник формування світогляду українського народу в епоху глобалізації. Дис. на здобуття вченого звання канд. філос. наук. 09.00.05 – історія філософії. Львівський національний університет імені І. Франка. Львів, 2017. 215 с.</p> <p>8. Про основні засади державної політики у сфері утвердження української національної та громадянської ідентичності: Закон України від 13.12.2022. 2834-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2834-20#Text</p> <p>9. Руденко Ю.Ю. Консолідаційна модель національної ідентичності: від теорії суверенітету до теорії політичної модернізації. (2020). URL: https://enpuir.npu.edu.ua/handle/123456789/39454</p> <p>10. Сміт Е. Д. Національна ідентичність / пер. з англ. П. Таращука. К.: Основи, 1994. - 224 с.</p> <p>11. Степико М. Т. Українська ідентичність: феномен і засади формування : монографія / М. Т. Степико. – К. : НІСД, 2011. – 336 с.</p> <p>12. Сучасні проблеми національно-культурної ідентичності: регіональний вимір : зб. наук. статей за матеріалами Всеукраїнської науково-практичної конференції (24-25 вересня 2020 року). – Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2020. – 385 с. URL: http://surl.li/tkttqz</p> <p>13. Цивілізаційна ідентичність українства: історія і сучасність / авт. кол.: О. Рафальський (керівник), Я. Калакура (науковий редактор), О. Калакура, М. Юрій. Київ : ППіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2022. 512 с.</p> <p>14. Bevz, T. (2020). Українська ідентичність і національна безпека у викликах сьогодення. Українознавство, (4 (77)), 143-158. URL: http://nrps.ukma.edu.ua/index.php/2413-7065/article/view/217504</p> <p>15. Edensor, Tim. National identity, popular culture and everyday life. Routledge, 2020. URL: https://www.taylorfrancis.com/books/mono/10.4324/9781003086178/national-identity-popular-culture-everyday-life-tim-edensor</p>	Додаткова література	<p>1. Гібернау М. Ідентичність націй. К.: Темпора. 2018. 303 с.</p> <p>2. Донскіс Л. Збентежена ідентичність і сучасний світ. К.: Факт. 2020. 311 с.</p> <p>3. Касьянов Г. Теорії нації і націоналізму. К.: Либідь. 1999. 352 с.</p> <p>4. Політичні механізми формування громадянської ідентичності в сучасному українському суспільстві / Колективна монографія. – К.: ППіЕнД ім. І. Ф. Кураса НАН України, 2014. – 296 с.</p> <p>5. Розумний М. Виклики національного самовизначення. К.: НІСД, 2019. 196 с.</p> <p>6. Рябчук М. Лексикон націоналіста та інші есеї. Львів: Вид-во Старого Лева. 2022. 216 с. 7.</p> <p>7. Сміт Е. Культурні основи націй. К.: Темпора. 2010. 311 с.</p> <p>8. Сміт Е. Нації і націоналізм у глобальну епоху. К.: Ніка-Центр. 2006. 320 с.</p> <p>9. Тимченко В. Модерний націоналізм. Глобальні катастрофи та як їм зарадити. К.: Медіа. 2019. 614 с.</p>
--------------------	---	----------------------	---

СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ

№	Назва і стислий зміст контрольного заходу для денної форми навчання	Рейтингова оцінка		Тиждень
		min	max	
1	Аудиторна поточна робота здобувача протягом семестру оцінюється на основі його відповідей на заняттях, активності у роботі протягом семестру. Поточний контроль – усне опитування в ході лекцій та практичних занять, оцінювання правильності вирішення тестових та ситуаційних завдань. Здобувач здатний продемонструвати критичне осмислення лекційного та додаткового матеріалу, брати кваліфіковану участь в обговореннях та дискусіях з наведенням аргументації.	20	30	1-18
2	Індивідуальне завдання Підготовка реферату, презентації за обраною темою, тез для виступу з доповіддю на практичних заняттях, тез доповідей, наукової статті, роботи на конкурс, плакату, ментальної карти; виступ з доповіддю на студентській конференції	5	10	1-18
3	Модульна контрольна робота № 1. Здобувач виконує тестові та проблемні завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля № 1.	10	20	6
4	Модульна контрольна робота № 2. Здобувач виконує тестові та проблемні завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля № 2.	10	20	12
5	Модульна контрольна робота № 3. Здобувач виконує тестові та проблемні завдання, що відповідають програмним результатам навчання за темами змістового модуля № 3.	10	20	18
Оцінка поточної успішності за 100-бальною шкалою (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	1-18
Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,5)		55	100	18
Загальний рейтинг = 0,5*оцінка поточної успішності+0,5*оцінка підсумкового контролю				
№	Назва і стислий зміст контрольного заходу заочної форми навчання	Рейтингова оцінка		
		min	max	
1	Поточний контроль (коефіцієнт вагомості=0,4) Тестова контрольна робота, яка виконується здобувачем індивідуально в системі «Moodle»	55	100	
2	Підсумковий контроль (коефіцієнт вагомості=0,6) Здобувач виконав тестові завдання та навів аргументовані відповіді на питання, що відповідають програмним результатам навчання з дисципліни	55	100	

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою		Рівень компетентності
		для екзамену	для заліку	
90–100	A	відмінно	зараховано	Високий. Повністю забезпечує вимоги до знань, умінь і навичок, що викладені в робочій програмі дисципліни. Здобувач розуміє історичний процес, пояснює та оцінює історичні події, бачить зв'язки між ними, наводить приклади, використовує знання, отримані при вивченні інших дисциплін та при самостійному поглибленому вивченні питань, дає повні та вичерпні відповіді на запитання. Здатен до самоаналізу.
81– 89	B	добре		Достатній. Забезпечує здобувачу самостійне вирішення основних практичних задач в умовах, коли вихідні дані в них змінюються порівняно з прикладами, що розглянуті при вивченні дисципліни
75 – 80	C			Достатній Конкретний рівень, за вивченим матеріалом робочої програми дисципліни. Додаткові питання про можливість використання теоретичних положень для практичного використання викликають утруднення.
65 – 74	D			задовільно
55–64	E	Середній. Є мінімально допустимим у всіх складових навчальної програми з дисципліни		
30–54	FX	незадовільно з повторним складанням	незараховано з можливістю повторного складання	Низький. Не забезпечує практичної реалізації задач, що формуються при вивченні дисципліни
0 – 29	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	незараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Незадовільний. Здобувач не підготовлений до самостійного вирішення задач, які окреслює мета та завдання дисципліни

Силабус за змістом повністю відповідає робочій програмі навчальної дисципліни